Zaden van Entada gigas (L.) Fawcett et Rendle op het strand bij Domburg

door

W. S. S. VAN BENTHEM JUTTING
(Domburg)

In november 1976 spoelde te Domburg een groot aantal zaden aan van een circumtropische liaan uit de Leguminosenfamilie, *Entada gigas* (L.) Fawcett et Rendle (determinatie Dr. P. W. Leenhouts, Rijksherbarium, Leiden).

De plant leeft in tropische wouden langs rivieren van de Oude en de Nieuwe Wereld. Uit de tamelijk kleine bloemen ontwikkelen zich grote peulen, tot 1 m lengte. Deze peulen bevatten platte, harde, kastanjebruine zaden, variërend in lengte van 3,3 tot 5,9 cm en in dikte van 1 tot 2,3 cm. De vruchten en zaden behoren daarmee tot de grootste die op de wereld bekend zijn. Als die zaden in de rivier terecht komen, drijven zij dank zij een luchtholte tussen de zaadlobben. Met zeestromingen worden zij verspreid tot ver buiten hun gebied van oorsprong.

Afgaande op het grote aantal zaden dat op één dag aanspoelde bestond aanvankelijk het vermoeden dat zij afkomstig waren uit de lading van een schip op de Noordzee of in de Westerschelde en dat zij dus een handelsprodukt zouden zijn. Zolang echter over dit laatste geen zekerheid bestaat, moet ook worden gedacht aan zeetransport op lange afstand uit tropisch Atlantische kustgebieden.

Er zijn door de inwoners van Domburg en Westkapelle vele tientallen van deze zaden verzameld. Zij lagen verspreid in de vloedlijn, tamelijk hoog op het strand, over een afstand van enige kilometers tussen Domburg en Westkapelle.

Naschrift

Bij bovenstaande waarneming zou ik graag enkele kritische kanttekeningen willen maken. De Golfstroom transporteert tientallen soorten zaden; hiervan komen sommige algemeen voor, andere niet dan bij hoge uitzondering. *Entada gigas* en enkele soorten van het geslacht *Mucuna* behoren tot de algemeenste elementen en zijn ook het meest op de Europese kusten gevonden. Op het Nederlandse strand is typisch Golfstroommateriaal zeker een hoge uitzondering. Na enkele eerder door mij gepubliceerde vondsten (LEENHOUTS, 1968) zijn mij niet meer dan 2 of 3 vondsten bekend geworden; evenals de eerdere vondsten betrof dit zover ik mij herinner *Mucuna*-zaden, steeds een enkel exemplaar. Indien meerdere zaden tegelijk worden gevonden, is te

verwachten dat dit enkele van de algemeenste soorten te zamen zou betreffen; een groot aantal zaden van één soort, hoewel één van de algemeenste, is vreemd. Bovendien is mij uit het zuidelijk deel van de Nederlandse kust nog geen Golfstroommateriaal bekend. Daarbij komt dat de zaden van *Entada* alkaloïden, saponinen en een olie schijnen te bevatten, o.a. een stof die bloeddrukverlagend werkt. Het is dus mogelijk dat deze zaden, misschien slechts in geringe hoeveelheden, een rol spelen in de pharmaceutische industrie. En Domburg ligt gunstig voor het aanspoelen van materiaal dat b.v. uit de haven van Antwerpen afkomstig is en via de Schelde gespuid wordt.

In aansluiting op mijn vorige artikel zou ik nog de aandacht willen vestigen op een recent boek over dit onderwerp: C. R. GUNN & J. V. DENNIS, World guide to tropical drift seeds and fruits. Quadrangle/The New York Times Book Co., New York, 1976, 240 pp.

Leiden P. W. LEENHOUTS

Literatuur

LEENHOUTS, P. W., 1968. Tropische zaden op de Nederlandse kust. Gorteria 4, p. 95–98.

Summary

The author mentions the finding of a great number of seeds of the tropical *Entada gigas* (L.) Fawcett et Rendle in november 1976 along the beach of Walcheren (prov. of Zeeland) and supposes that the seeds are probably a part from a ship-load or transported on long distance by the sea. In a postscriptum Dr. Leenhouts is of the opinion that Gulfstream transport is highly improbable, the more so as the seeds of *Entada gigas* are apparently used pharmaceutically.